

SVETI ANDREJ KESARIJSKI TUMAČENJE OTKRIVENJA

3. poglavlje

O onome što je otkriveno angelu Efeske Crkve

2; 1 - Angelu crkve u Efesu napiši: Tako govori Onaj Koji drži sedam zvezda u desnici Svojoj, i Koji hodi posred sedam svećnjaka zlatnih.

Razgovarati sa crkvom posredstvom angela slično je kao kada bi se sa vaspitanikom razgovaralo posredstvom vaspitača, jer učitelj obično preuzima na sebe i greške i uspehe učenika, hitajući da onog kojeg poučava učini sličnim sebi. Pod sedam zvezda ili sedam angela koje blaženi Irinej i Epifanije pominju pod nazivom sedam nebesa, ovde treba podrazumevati ustrojstvo (**διακοσμησις**) nebeskih činova, koje, kao i svi krajevi zemaljski, počivaju u Hristovoj desnici, jer On, prema sopstvenom obećanju, hodi posred crkava i posredstvom svetih angela upravlja svetom.

2; 2 - 5 - Znam dela tvoja i trud tvoj i trpljenje tvoje, i da ne možeš da podnosiš zle, i proverio si one koji govore za sebe da su apostoli a nisu, i našao si da su lažni; i trpljenje imaš, i namučio si se za Ime Moje, u nisi sustao; ali mi je krivo na tebe što si onu prvu ljubav tvoju ostavio; seti se, dakle, otkuda si pao, i pokaj se, i ona prva dela čini...

Pohvaljujući crkvu zbog dve ili tri osobine, u jednom pogledu je kudi i prekoreva, o čemu se i govori u sredini, dok se pohvale izriču na početku i na kraju slova. Pohvaljuje se trudoljublje, trpljenje radi vere i nenaklonjenost zlu. Odobrava se i to što su, *ne verujući svakom duhu*, iskušali lažne apostole i doznavši da su lažni, udaljili ih od sebe. Pohvaljuju se i stoga što su omrznuli sramne postupke nikolaita. Međutim, prekorevaju se zato što je zahladnela njihova ljubav prema bližnjima, usled čega su se umanjila i dobročinstva, na šta se ova crkva i poziva rečima: *Pokaj se i ona prva dela čini...*

2; 5 - 6 - ako li ne, doći ću ti uskoro i ukloniću svećnjak tvoj s mesta njegova ako se ne pokaješ. Ali ovo imaš što mrziš dela nikolaita, koja i ja mrzim.

Uklanjanje (κίνησις) svećnjaka ili crkve jeste lišavanje božanske blagodati kojem će ona biti izložena zbog potresanja i talasanja (od strane) duhova zlobe i zlih ljudi koji ih potpomažu. Pod tim uklanjanjem svećnjaka neki podrazumevaju prenošenje arhijerejskog (αρχιερατικός) prestola iz Efesa u Carigrad. A zbog čega su Bogu mrska (τω Θεω μισητα) dela nikolaita, zna svako ko je upoznao tu gnusnu jeres ili pročitao nešto o njoj.

2; 7 - Ko ima uho neka čuje šta Duh govori crkvama. Onome ko pobedi daću mu da jede od drveta života koji je u raj u Boga moga.

Ko ima uho neka čuje - telesno uho ima svaki čovek, dok duhovno zadobija samo duhovni čovek. Takvo je uho, na primer, imao prorok Isaija (v. Is. 50; 45). Čoveku koji pobedi demonska iskušenja, obećava da će mu se dati da jede od drveta života, tj. da će postati pričasnik (zajedničar) dobara budućeg veka. Drvetom života se alegorijski naziva život večni: i jedno i drugo je Hristos, kako su o tome govorili Solomon i, na drugom mestu, ovaj isti apostol Jovan. Govoreći o Premudrosti, car Solomon je rekao da je ona *drvo životno* (v. Priče Sol. 3; 18), dok apostol kaže: *On je istiniti Bog i život večni* (1. Jn. 5; 20). Ako želimo da ga dostignemo (život večni), popravimo se, molim vas, pobedom nad strastima. U svakom slučaju uslediće nagrada za trud, blagodaću i čovekoljubljem Gospoda našeg Isusa Hrista, Kojem neka je slava sa Ocem i Svetim Duhom, sada i uvek i u vekove vekova. Amin.